

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 54. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, március 6.

A hadsereg.

Nagybecskerek, 1901. március 6.

(—s.) A honvédelmi költségvetés tárgyalása aktuálisá tette ismét a katonakerdést s akadt ismét ellenzéki szónok — ezúttal Ugron Gábor, — aki egészen ok nélkül a gyűlölet és az elégedetlenség hangján szólott a közös hadseregről és azt állította, hogy az a honvédséget is már beolvasztotta magába.

Nagyon helytelen politikának tartjuk az ilyen kirohanásokat, a melyek alkalmasak arra, hogy azt a népszerűséget, amely a hadsereget ma már tényleg körülveszi nálunk, — gyengítse.

Hiszen volt a multban már ezzel elég bajunk s bizony-bizony vagy ugy 10—20 évvel ezelőtt az uniformis nem tartozott a legkedvesebb látványok közé a magyar ember előtt. A tisztikar, amelyet nem szívesen láttak nálunk, ennél fogva szintén zárkózott és idegen volt s a hadsereg a „felfegyverzett nép“ csak keserves idegen igának nézte a katonáskodást.

Ma már ez azonban egészen másképp van, jobb szellem nyilvánul a nemzet és katonaság egymáshoz való viszonyában, az idegenkedés megszűnt s a tisztikar, amint több és több magyar ember kerül belé, azon arányban veszíti kizárólagos német jellegét a közös hadseregben.

A társadalmi életben ugy a fővárosban, mint a vidéken élénken érintkeznek a tiszt urak a polgársággal s különben is azok a magyar családok is hál' Istennek mind többen és többen vannak, kiknek fiai vagy hozzátartozói, mint professzionátus tiszték és katonák szolgálnak a hadseregben, közelebb hozván azt ezzel is a nemzet szívéhez.

Ebben az irányban azonban még mindig fokozást és javulást várunk, mert még mindig több magyar ifjat szeretnénk a katonai pályán látni.

Ugron Gábor urnak erre kellene biz-

tatni hatásos beszédeivel a magyar szülőket és fiukat, ha magyarosabb szellemet akar látni a hadseregben, nem pedig elitélő és gyűlölködő hangon lázítani a kedélyeket a hadsereg ellen s kicsinyes gunyolódással magunk ellen kihívni a közös hadsereg osztrák tisztjeit.

A honvédség elnémetesítése vagy elközösítése is olyan vadjja Ugronnak, a mely sehogysem állhat meg.

Honvédségünk olyan előkelően kifejlesztett része a véderőnek, hogy a közös tiszték is örömmel tétetik át magukat oda akárhányszor s megengedjük, hogy ezáltal némileg lábra kapott a tiszt urak között itt-ott a német szó, de ne feledjük, hogy a négy évvel ezelőtt megnyitott honvéd-akadémiák már nevelik azokat a magyar tiszteket, a kik elfoglalják a régiék helyét s azok már mind magyar családok magyar fiai lesznek, a kik magyar katonai intézetekben kapták kiképeztetésüket.

Csupán csak ez, a magyar fiuk belépése a közös hadseregbe és a honvédséghez, vihet be magyar szellemet is az armádiába, mert azt sem elrendelni, sem kierőszakolni nem lehet, azt be kell vinni és meg kell gyökereztetni majd.

Ugron Gábor hadsereg és közöstudgyesellenes kirohanásaira különben keményen megfelelt Széll Kálmán, a ki a vitában a honvédelmi minisztert helyettesítette

Külpolitikánk.

Csodálatos, hogy Goluchovszky gróf Ausztria zilált belügyi viszonyai mellett s a helyzet folytonos rosszabbodása dacára fenn tudja tartani a monarkia tekintélyét s nem enged csorbát ejtetni Ausztria-Magyarország hatalmi presztizsén. Kétségtelen, hogy Goluchovszky gróf egyéni kvalitásának és cölitudatos működésének is nagy része van ebben az eredményben. Az osztrák viszonyok züllöttsége miatt azonban ő sem tudta volna megtartani a monarkiát az évtizedek óta birt hatalmi nivón, ha a nagyjelentőségű tényezőknek egész sora az osztrák

dekadencia ellensúlyozásával nem könnyíti vala meg neki nehéz feladata teljesítését.

Elsősorban föl kell említenünk azt a nagy erőt, melyet ő Felsége I. Ferenc József képvisel a monarkia hatalmi tényezőinek sorozatában. Az ő tekintélye s mindenki által respektált személyisége jelentőség és súly dolgában felér hadseregekkel, — legalább ami a béke biztosítását illeti. Adja Isten, hogy ez a presztizse a monarkia érdekeinek és a nemzetközi béke ügyének még sokáig biztos védelmezője legyen.

Goluchovszky gróf működésének másik nagy tényezője a hármasszövetség, amelyet már kézszen talált, midőn bevonult a Ballplatzra. E szövetség fennállása megővta a monarkiát attól, hogy Ausztria forradalmi viszonyait a szomszéd államok ki nem használhatták Ausztria területi integritásának a rovására. A mai Ausztriáról azt kell mondanunk, hogy megérett Lengyelország sorsára; szerencse, hogy az osztrák császár egyéni presztizsén alapuló hármasszövetség tértelenségre készíti azokat, akik Ausztria feldarabolására törek-szenek.

A harmadik hatalmi tényező, amelyből külügyi kormányunk nehéz feladata teljesítésére erőt és bátorságot merit, Magyarország növekedő s folyton gyarapodó hatalma. E három tényező értékét mérlegelve, azt látjuk, hogy ezek jelentőség és állandóság dolgában nem egyenértékűek. Ő felsége hosszú életkoráért naponként milliók és milliók fohásza száll a Mindenhatóhoz, de a koronás fők élete is véges, akár a legszegényebb alattvaló s így végre is meg kell barátkoznunk azzal a gondolattal, hogy az uralkodó egyéniségében kifejezésére jutó hatalmi presztizs egyszer veszendőbe mehet. Ami a hármasszövetséget illeti, csak annyit tudunk, hogy a szövetség fennállása rövid néhány évre még biztosítva van s bennünk megvan a hajlandóság a szövetség megújítására.

De ha létre jön ismét a szövetség, a hatalmi aspirációk irányváltozásával ennek a szövetségnek immár nem lehet többé az a jelentősége, ami volt régebben, amikor Németország még a kontinentális politikára fektette a főszűlyt. S így, jóllehet, hogy ma is nagy érdekünk a hármasszövetség megújítása, mégis nyilvánvaló, hogy külügyi érdekeink biztosításában ez a szövetség már nem játsza többé azt a szerepet, mint évekkel ezelőtt.

A Habsburg-dinasztia és az osztrák-magyar monarkia legnagyobb, legállandóbb és legszilárdabb hatalmi tényezőjét tehát Magyarország

A „TORONTÁL“ tárcája.

Tréfából.

Egészen tiszta volt a lelkiismerete Sárkány Lacinak, mikor est a kis tréfát rögtönözte. Mivelhogy a Laci lelkiismerete az általam eddig ismert lelkiismeretek között a legjobban nevelt volt, amennyiben nem zavarta meg okoskodásával gazdáját még a legrémesebb jux elkövetésekor sem.

Határozottan, ügyes gyerek volt ez a Sárkány Laci, a fiuk bálvány, az asszonyok kedvence. Sokat mulatott, még többet ivott, de — mindig elégánsul. Olyan fölényvel fizetette ki a vacsoráját a jó pajtásával, mintha az tartoznék köszönettel neki, amiért est a csekélyke szives séget megmúlttatott engedni.

Laci még arról nevesetes, hogy a nőnemről a legnagyobb megvetéssel beszél. (Es azonban természetesen nem zárja ki, hogy egy-egy mámoros, rózsaszínű bálí éjszakán valamelyik szép asszony vagy leány fölébe édes vallomásokat telt ígéreket ne suttogjon, melyeket aztán még természetesebben mindég következetesen elfeledett beváltani.)

... Egy pezsgős éjszaka után kezdődött ez a kellemetlen história, ahogyan Laci emlegeti. Ejjél után ketten bandukoltak haza a Révy Mukival. Muki is afféle könnyűvérű bohém gyerek, csak hogy ennek a fiúnak óriási szive volt.

Muki elkeseredett hangulatban volt, Laci pedig heccelődött vele utközben:

— Vajjon mi bántja a kebeled pajtás?

Révynek őszinteségi rohamai szoktak lenni,

ha egy pohárral többet megiszik az elégnél, csak-hamar kibökte hát az igazságot, de mégis tudott annyit, hogy így kezdje:

— Gentleman vagy, bizhatom benned?

Sárkány Laci épen a sárba dobta a zsebében maradt utolsó krajcárt:

Hogy a manóba ne ...

— Ismered a Ráder Magdát?

Laci elnevette magát:

— Fogadni merem volna, hogy leány van a dologban. Jaj, de nagy számár vagy ...

Muki félbeszakította bölcsekedni akaró barátját:

— Ugy-e ismered?

Sárkány hátratolta a cilinderét s a homlokát kopogtatta:

— Várj csak ... Egy magas ... barna leány ... nem szép, de annál kellemetlenebb ...

Nos? Szeretted, elveszed, megcsal, elváltok. Puntum! Mit akarsz még?

— Ne tréfálj Laci! Magda nem olyan leány, mint a többi ...

Laci ismét fölkacagott, veszettül jókedvű volt.

— Hahaha! Szeretem az ilyen kivételeket.

Mindenki azt hissi a maga ideáljáról, hogy az kivétel, az más ...

Muki rá sem figyelt, ugy folytatta:

— Végtelenül különös leány ... Néha olyan tüzzel csillan fel a szeme, olyan édesen néz reám, hogy azt hiszem, teljesen az enyém; más-kor pedig, közömbös irántam ...

— Ne untass önagsága szeszélyeskedéseivel, térjünk a dologra. Mondd ki: bele vagy habarodva a tüzes, az édes, a hideg, a közömbös, meg tudom is én milyen tekinteteibe ...

— De ...

— Semmi del! Ez konstantálva van; menjünk tovább: beszéljél a mamával?

— Előbb a leánnyal kellett tisztába jönnöm. De Magda nagyon különös ...

— Ezt már hallottam. Kérlek ne ess ismétlésekkel!

Muki nem zavartatta magát.

— Mikor megismerkedtem vele — egy keddi napon történt — elragadóan kedves volt.

Pénteken meglátogattam, rám se hederített, vasárnap pedig ismét a világ legaranyosabb teremtese volt. Mit tegyek ...

Laci a vállára csapott:

— Vedd el a páros napokra!

Muki kedvetlenül lökte el a kezét:

— Ne csinálj rossz vicceket!

— Nos, mit tettél hát?

— Megkértem ...

Laci hirtelen megállt:

— Egyszer és mindenkorra?

— Ne számárokodj! Megkértem és kikoszorozott ...

— Egyszer és mindenkorra? — csodálkozott megint Sárkány.

Muki dühbe jött.

— Mondtam már, hogy ...

— No no, ne tüzelj, — engeszteli a másik

— de annyit ismerj be, hogy az páratlan napon történt?

— Nem a'!

Laci gyors mozdulattal kezét nyújtott Mukinak:

— Fogadd elismerésemet! Ez valóban egy természet tünemény. Ezennel visszavonom összes reá vonatkozó kicsinylő megjegyzéseimet. Hm!

erejében, gazdaságában és kulturájában kell keresni. Amiből logikailag következik tehát, hogy külügyi politikánk irányításában ezentul, ha nem is kizárólag, de legalább elsősorban a magyar állam és a magyar nemzeti érdekek védelmének kell irányító befolyással bírni.

A legelfogultabb ember sem mondhatja rólkunk, hogy nem viseltettünk kellő jóindulattal a beteges és önmagával meghasonlott Ausztria iránt. Engedékenységekben s abbéli törekvésekben, hogy kiméljük a beteget, elmentünk a végső határig s nem használtuk ki a magunk javára annak bajait.

Vártuk a viszonyok javulását; várjuk, hogy odaát mégis csak észretérnek. Csaiódtunk ebbeli várakozásunkban, csalódtott — s pedig mind nyájunknál jobban — maga az uralkodó is. Nem azért, mintha Ausztriában az emberek okatlan sága csakugyan határtalan lenne. Oh, nagyon tévednek azok, kik azt hiszik, hogy ami a Lajtán túl történik, abban nincsen ráció.

Sajnos, a visszataszító külsőségek dacára nem közönséges kavarodásról van itt szó; nagy eszmék tusakodnak ott egymással. A németesség és csehek kicsinyes viszálykodása csak afféle spanyolfal, mely mögött a szlávok és germánok világsuraimi tusakodásukat vívják.

A Habsburg-dinasztia melyiknek fogja hát a pártját ebben a harcban. Cseheknek, avagy a németeknek? Az udvar és az ennek politikáját képviselő külügyi hivatal jóindulatu semlegességgel akarja mind a két félt magához láncolni. Ez azonban lehetetlen, mert egyik oldalon is, a másikon is nem centripetális, hanem centrifugális erők működnek.

Központkereső erők csak Magyarországon működnek s a dinasztia és a monarkia jövője csakis ezen központkereső erők fejlesztésével érhető el.

Külügyi politikánknak végre teljes összhangba kell jutnia a magyar nemzeti politika követelményeivel. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha azt a politikát, melyet magyar sovinizmusnak szokás nevezni, Bécsben is akceptálják minden utógondolat nélkül és ha a magyar fajuralom szilárd alapjára helyezik a magyar imperializmus büszke épületét.

A Habsburg-dinasztiának életérdeke, hogy elfogadjja e politikának végső konvencióit, mert csak a hatalmas s irányadó Magyarország biztosíthatja még Ausztriában is a Habsburgok uralmát. Hisz az örökös tartományoknak osztrák jogar alatt való megtartása nemcsak a dinasztianak, de Magyarországnak is életérdeke, mert dél és kelet felé csak akkor vihetjük diadalra a magyar imperializmus zászlaját, ha Ausztria fennmaradásával éket verünk országunk határai és a hatalmas Németország és Oroszország közé.

Ezt hangsúlyozni azért tartottuk szükségesnek, nehogy ama kívánságunk, hogy a monarkia sulypontja végre Magyarországra helyeztessék át, szeparatiztikus irányzatnak látszassék kifejezője lenni.

Az osztrák helyzetből és a Reichsrath

jeleneteiből kitűnik, hogy a Habsburgok osztrák birtokait ma nagyobb veszély fenyegeti, mint Mária Terézia s I. Napoleon idején, már csak azért is, mivel a lojalitás érzete nagyon megcsappant azóta az örökös tartományokban.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére keddén és pénteken délután 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Március 11. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.

„ 15. Márciusi ünnepély a kaszinóban d. e. 11 órakor.

— Személyi hir. Dr. Dellimanics Lajos alispán hivatalos ügyben ma Nagykikindára utazott.

— Ebéd a miniszterelnöknél. Széll Kálmán miniszterelnök hétfőn d. u. 6 órakor ebédet adott, melyre a délvidéki orsz. képviselők közül hivatalosak voltak: Karácsonyi Jenő gróf v. b. t. t., Janicsáry Sándor és Csávossy Béla.

— Fejérváry Géza báró katonai jubileuma. Fejérváry Géza báró, honvédelmi miniszter, kinek egészsége mind örvedetesebben javul, ez év augusztus havában tölti be katonai szolgálatainak ötvenedik évét. E ritka jubileum alkalmából egy a honvédség, mint a miniszterium tisztikara nagy ovációban fogják a minisztert részesíteni.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Kácsér Gyula közigazgatási gyakorlatot ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazó gyakorlatokká nevezte ki és szolgálattételre a nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóságához osztotta be.

— Csernátóy Lajos meghalt. A nagy dök egy nevezetes szereplője halt meg hétfőn éjjel a fővárosban. Csernátóy Lajos, Kossuth Lajos egykori titkára, a „Március 15-ike“ szerkesztője, aki később a negyvennyolcas mozgalomban való részvételeért száműzetett is, elhunyt. Legutóbb Budapest VII. kerületében volt képviselője s évek óta az „Angol királyi“ szállóban lakott a sokat hányatott, rendkívül érdekes multu ember. Végelgyengülés okozta a halálát. Este rosszul lett, odahívaták Müller orvosnővér, aki csak azt konstataálhatta, hogy a halál rövid idő múlva bekövetkezik. Azután csendesen elhunyt az öreg. Hetvennyolc éves kort ért.

— Nagybecskerek város közegészségügye a lefolyt február hónapban, mint dr. Weiserschan József főorvos jelenti, a születések és halálozások eseteit tekintve, kedvezőbbnek mondható. Az általános megbetegedéseket tekintve azonban nem oly kielégítő, mint januárban. E kedvezőtlenebb viszonyt az e hónap sűrűbben

előforduló influenza, valamint a légzései szervek hurutos bántalmait okozták; míg ellenben a heveny ragályozó megbetegedések e hónapban könnyű kiemenettel szórványosan fordultak elő. Trachomára 292 egyén vizsgálatott, köztük 2 trachomásnak találtattott. Orvos-rendőrileg 12 egyén lett megvizsgálva, közülök 6 a kórházba utaltattott. Az országos betegápolási alapot 38 egyén vette igénybe. Különbféle heveny és idült ragályos betegség után 6 lakástisztítás és gőzfertőtlenítés végeztetett. Az élelmi szerek piaca 12 ízben lett ellenőrizve; öt ízben meg nem felelő tej és tejkészítmények semmisítették meg. Február hónapban élve született 75 gyermek, meghalt 63 egyén. A jelentősebb halálozások a következők: vele született gyengeség 3, görcsök 7, bélhurut 5, hasi hagymáz 1, tüdőgyulladás 2, tüdőgümőkór 9, gutaütés 3, vízbetegség 1, elmebajok 2, agkori végkimerülés 15, egyéb természetes halálozások 14. Vallásra nézve az elhaltak közül r. kath. 33, ág. ev. 2, ev. ref. 2, gk. 24, izr. 2, foglalkozásra nézve földmives 15, szolgá. 2, napszámos 22, koldus 1, iparos 12, hivatalnok 1, ügyvéd 2, kereskedő 2, városi szegény 2.

— A „Sárga Csikó“. Ezen kedves népszimfőket adják elő jótékonycélra a városi színházban folyó hó 24-én a nagybecskereki munkásképző- és társas egyetel tagjai. A szerepeket majd nem kivétel nélkül iparos fijak és iparosok leányai vállalták el. A próbák, melyeket Demkó Endre és Semsey Gyula a legnagyobb türelemmel és bugalommal rendeznek, igen szépen haladnak előre. A legközelebbi napokban ki lesznek függesztve a falragaszok. Színházi jegyekre már is előjegyezhetni a munkásképző egyetelenben.

— Csödbe jutott takarékpénztár. A Nagy Kikindai Takaré- és Előlegegyetel, mint lapunknak Nagy Kikindáról írják, tegnap csödböt jelentett be. A törvényeszkék csödtömegmondokul Hochstrasser János dr. ügyvédet rendelte ki. A pénztárat mintegy 500.000 korona passzívával bukott meg. A betétekből, amelyeknek összege 400.000 korona, 1—2 százalékánál több aligha lesz megmenthető. A betevők leg többje kisiparos, kishivatalnok, kisgazda. Nagy Kikinda városa is 20.000 korona betétet veszít a szegényalapból. Egyes hitelező pénztáratok az öt év előtti igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok ellen 320.000 korona erejéig biztosítási végrehajtást kértek. A csödbe került pénztárat kasszájában 3200 korona készpénzt találtak.

— „A lélek tragédiája“ című munka megjelenése alkalmából özőnével iónnek a nyilatkozatok dr. Klein Mór főrabbihoz, mint a munka fordítójához, melyek a mű irodalmi becséről az elismerés legmelegebb hangján szólnak. Többek

Határozottan kezd érdekelni! Beszélj csak róla! Mi kifogást tett.

Muki felsóhajtott:

— Nem akar férjhez menni.

— No de ilyet! Igazán egy csodálatos hölgy a Micike . . .

Ezután egy darabig hallgatva mennek egymás mellett, a „Kék farkas“ előtt azonban Laci megállítja a lehorgasztott fejű Révyt:

— Jókör van még hazamenni, térjünk be ide.

Mikor letelepedtek, gonosz mosolylyal odaugrta:

— Remek tréfát eszeltem ki. Majd meglátod, hogy semmi sem lehetetlen és hogy nincs olyan kemény elhatározású leány, a kit meg ne lehetne ingatni!

. . . . Es vidáman kacsingattak a tréfa sikerére, melynek mibenlétet Muki nem is sejtette.

*

Réder Magda nem szép leány, sőt még csak kedvesnek vagy szellemenek sem mondható, az ő egyedüli érdekessége a különösége volt; amennyiben minden társadalmi és illemszabály dacára, hiven ragaszkodott az ő privát elveihez és kedvtelésehez.

Mikor Sarkány Laci először kezdett vele foglalkozni, — nagyot bámult és körülbelül ilyenformán gondolt:

— Hát ez az országos lump mit akar velem?

Es végtelenül hidegen fogadta a fiu hódolatát, a mit Sarkány sehogysem értett; lévén éppen véletlenül kedd.

Másodszor ő is pénteken próbált szerencsét. — Réder Magda már ekkor úgy gondolkodott:

— A fiu szerelmes lett belém, ez elég kellemetlen, de mutassunk hozzá jó arcot.

. . . . Es olyannyira kedves volt Lacihoz, hogy az oly érzésekkel távozott, miszerint pártatlan napokra talán el is vennie Magdát.

Nem telt bele két hét, Sarkány Laci, a híres Sarkány Laci troubadourként epedett az érdekes Réder Magdáért . . . Perze csak a tréfa sikere érdekében, de — nagyon jól csinálta.

Egy hónap múlva azzal állított be a szokott társaságába:

— Fiúk! Csak a kezem kellene kinyujtanom Réder Magdáért!

A fiuk kételekedtek:

— Hát mért nem nyujtod?

Laci elkomolyodott:

— Tudjátok . . . nem akarom elvenni és ez egy kissé mégis sok volna tréfának.

A lump kompánia lehurrogta, egyik meg éppen szemébe kiáltotta:

— Nem mered ugy-e?

Sarkány Lacinak csak az kellett. Hogy ő nem mer valamit.

— Holnap írásban hozom a Magda beleegyezését — szólt és koccintott a fiukkal, kik szívesen ittak a Laci szerencséjére.

*

A tréfa határozottan sikerült is. A Sarkány Laci sikereinek sorozatában méltán foglalhatja el az első helyet ez a mindennapi hódítás.

Sarkány Laci úgy ünnepelték e napon — vagyis jobban mondta éjszakán a „Kék farkas“ban, mint valami külföldi primadonnát. Folyt a pezsgő, csattogott a jókedv, huzta a cigány . . . Ejjékor egy kissé megzavarta a mulató kompániát a Révy Muki öngyilkosságának a híre. Ha nem aztán csak annál többet ittak, váltig erősítve, hogy: „Sirva vidád a magyar!“

. . . . Es sirtak és vigadtak kivilágos virradtig, a mikor aztán páronkiet összeborulva ödöngtek haza.

Laci partnerének — az elázott Karacsnak — karját fogva, eldőlés ellen biztos tandó.

Es a mikor a friss levegő hatása alatt Laci kijózanodott, jól nevelt lelkiismerete életében most kezdett először zúgolódni. Önkénytelenül felkiáltott:

— Mi lesz ebből?

Karacs bambán rábámult:

— Miből?

Laci pedig szinte félálomban folytatta:

— Mit csináljak most ezzel a leánnyal?

— Vedd el — bokte rá a pajtas.

— Nem tehetem . . . nem lehet — mentegette magát emez.

Aztán határozottan szólt:

— Nem akarom!

— Hát ne vedd el — indítványozá Karacs.

De mi lesz a vége? — sopánkodott tovább Sarkány.

Karacs a szeme közé kacszagott:

— Gyermek vagy. A tréfa sikerült, mit tördsz te a többivel? Te megnyerted a játékot szerencsés vagy; busujon a vesztett fél!

Laci is nevetni kezdett:

— Nagy igazad van öreg! . . . Es tovább támogatták egymást a sikos aszfalton . . .

*

Réder Magda pedig elvesztette egyetlen érdekességét, a külözségét. Nem vált ki már a többi közül, nem szeszélyeskedett, nem idegeskedett és nem voltak hangulatai, hanem bánatosan sémajtozott, mint akármelyik szerelmében csalódot közönséges leányzó.

De hát, ki törődnek egy szeszélyes leány bolondosan szép, szertefoszlott ábrándjával, ha a tréfa sikerült???

Márton Gaby.

között Goldziher Ignác, a keleti nyelvek tanára a budapesti egyetemen, Bacher Vilmos és Bloch Henrik semináriumi tanárok, Löw Immanuel szegedi és Kohn Sámuel budapesti főbbik, Ballagi Géza, az akadémia levelező tagja és Simon József a semináriumi vezérő bizottságának titkára „a lélek tragédiáját” ugy tartalom, mint nyelvezet tekintetében mesteri műnek és valóságos irodalmi tettekné mondják.

Határidőzlet hamis pénzszállításra. Alfandrie Mór utcai cukorkaárus, különben rosvott multu egyének szorbtplom utcai lakásán ma reggel 6 kor egy társaságot lepett meg a rendőrségünk, melyben Rain Dusán klári születési, országosan körözött szélhámos vitte a főzerepet. Ugyanis ma reggelre egy jómódu, tekintélyes nagybecskereki polgárt rendeztek Alfandrie lakására azzal, hogy ott száz korona jó pénzért háromszáz korona sikerült hamisított ványt adnak át. A megállapodásról értesült még idejében a rendőrség, Berkes Lajos h. rendőrkapitány egyik őrmester kíséretében éppen akkor ütött a kompániára, midőn Rain Dusán elővette az ügylet tárgyát képező állítólagos hamisítványt, ami azonban korántsem volt hamisítvány, hanem egy valódi ötkoronás pénzdarab, amely staniol lemezekből összerótt keretbe volt foglalva, amelyet a kiszemelt áldozat becsapására készítettek, mondván, hogy az ő gépjük ilyen 5 koronásokat gyárt, mely családásig hasonlít az igazhoz, csak ki kell fejteni a burokból. Persze, tudatlan emberek felülnek az ilyen dolgoknak, hisz a mintának átadott pénz valódi, csak hogy ezek a körmönfont családok hamisítványnak keresztelték. Mikor aztán az áldozatnak tetszik a hamisítvány, elveszik tőlük az 50, vagy 100 korona jó pénz és estére ígéri a háromszor annyi és a mintához hasonló hamis pénz elhozását. Ez az elhozás rendszeren elmarad, mert a földolog, hogy kicsalják a kiszemelt áldozat pénzét. Tulajdonképpen tehát nem is hamisítók ezek a firmák, hanem veszedelmes szélhámosok, akiknek lakat alatt a helyük. Rain Dusánt különben a fővárosi m. kir. államrendőrség hasonló üzelmek alatt még 1898 ban körözött, szeretőjével, az akkor 16 éves Finta Annával együtt, akiknek arcoképeit beraktározza tartotta rendőrségünk. Mivel a jelen esetben sem káros, sem jelentős nincsen, az eljárást bajosan lehet a körmönfont gazemberek ellen megindítani, akik bizonyára hasonló üzelmekkel az egész Torontálvármegyét boldogították, csak hogy a besapott áldozatok nem mernek ellenük panaszt emelni, attól tartván, hogy esetleg ők is bajba kerülhetnek, mert hamis pénzszállításra kööttek határidőzleteket. Rain Dusán még ma a rendőrség vendége és holnap már köötött marsrutával masirozik fatornyos hazájába azzal a szigorú tilalommal, hogy soha többé ez életben nem szabad lábat Nagybecskerekre tennie. Alfandrie szintén megkapja a város területéről való kitiltását.

Összeesküvés az olasz király ellen. Rio de Janeiróból jelentik a new-yorki Herald-nak, hogy az odaváló rendőrség letartóztatott husz olaszt, aki azzal van vádolva, hogy összeesküvést szót az olasz király élete ellen. Az elfogottak egyike elmondta a rendőrségnek, hogy egy társuk már elutazott Montevideóból s azt az utasítást kapta, hogy a római királyi palotát dinamittal felrobbantsa. Az olasz kormány intézkedett, hogy Génában ezt az embert megérkezőkor azonnal letartóztassák.

A képviselőválasztások előszele. Legujabban — mint lapunk egyik előkelő olvasója megfigyelte — az ugynevezett rövid (belföldi) szivarokon látszik meg a választások előszele, mert az elő szelejével forgalomba került préselt rövid szivarok tényleg jól — szelelnek. Formásabbak is, mint a régié, úgy, hogy urifogak közé is beillenek most. Szóval van már olcsó és jó szivar is a választásokra. S utóvégre ez is valami.

Sok a hülye. A modern társadalommal együtt jár egy megdöbbentő kór: a gyöngelméjűség, az agylágyulás, az elme megtompulása az emberek között. Hogy ennek a kórnek nemcsak a szellemi munkával foglalkozó egyének oázályosai, hanem föllép a földmives nép között is, annak legeklátásabb példája a törvényték épületének a folyosója. A kapu alatt kifüggesztett hirdetések javarésze a hülyék gondnokai alá helyezésével foglalkozik. A gyöngelméjűség névsorának egész legiójával

találkozunk itt, a kike nézve a bíróság nyilvánosan és hivatalosan tudatja, hogy bírói gondnokság alá vannak helyezve. Bizonyos szomorúsággal tekinthetünk végig e lapokon, amelyek a mai közszellem beteges állapotának sötét bizonyítékai.

Férjhez megy a dédmama. Ritka fiatal szive lehet egy derék temesvári matrónának, a 72 esztendőös Babesku Szavetának, mert dacára szép számu éveinek s annak, hogy már négy férjét temette el, ismét férjhez megy; legalább is bejelentette ebbeli szándékát az anyakönyvvezetőnek. Völegénye 59 éves magánhivatalnok s Mamehi Györgynek hívják. A temesvári lap, a mely ez eseményt följegyezte, talán meggyarazatképpen teszi hozzá, hogy a 72 éves menyasszonynak van a Gyárvárosban két csinos háza, ezenkívül 8 különféle gyermeke, 22 unokája és 6 dédunokája.

A káposzta meg a hadnagy. A füsös légkörű kávéházak márványasztalai mellől, gyakran kedves és vidám epizódok kerülnek a nagy nyilvánosság elé, de persze kissé elkéve s nem abban a történelmi időrendben, mint azt tölünk, újságíró mesteremberektől a publikum elvárja. Nos egy ilyen vidám katonaezód játszódott le az elmúlt napokban is. Akként történt a dolog, hogy a legutóbbi zimankós esték egyikén egy hadnagy befelé igyekezett a kávéháza, midőn az utcára érve, hirtelen hatalmas forgószél támadt. Nehogy a főkorbaesolt port nyelni legyen kénytelen, a hadnagy egyik emeletes ház kapualjában húzódott meg a szélroham elől. Alig állt szorban néhány pillanatra, midőn sebes lépteket hull a kapu alól, mely hirtelen kinyitott. A kapuból egy a futástól lihegő szob. cica nyújtotta ki karját, egy faszék káposztát nyomott a megiepett hadnagy kezébe, aztán sebesen megszögt:

— Ne haragudj édesem, most nem adhatok mást, mert itthon van a naacsága! Szervusz pici szentem!

Ezzel aztán ott hagyott hadnagyot, káposztát és befutott. Mondanunk sem kell, hogy a káposzta nem a hadnagy urnak szót, ki mindössze abban hibázott, hogy egy vacsorával kombinált randevu idejében talált jönni, melyről némely kurtavasak miatt, a baka elmaradt.

A gazdasági munkások érdekében reformot szándékozik es idén életbeléptetni a földművelési miniszter. A munkások panaszos ügyeinek megvizsgálása közben ugyanis igen gyakran kellett tapasztalni, hogy a konkrét ügyben tett panasz alapos, de közigazgatási uton nem orvosolható s a panaszos csak úgy juthat igazához, ha peres vagy peren kívüli eljárásban a jogi képviselője által járhatna el. Minthogy pedig a szegény munkás jogi képviseléséről nem gondoskodharis, a miniszter bizonyos összeget szánt arra a célra, hogy az ily esetekben kirendelendő ügyvédnek vagy tiszti ügyésznek az eljárás közben fölmerülő kiadásai megtéríttessenek. A miniszter reméli, hogy ezen az uton sikerülni fog a szegény gazdasági munkás emberek sok oly jogos panaszának az orvoslása, a melyek egyébként a lélekében keserűséget s a jogrend elleni gyűlölséget támasztanak.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 6-án.

Budapest, március 6. (A „Torontál” eredeti távirata) A képviselőház mai ülésében végeztek a honvédelmi tárca költségvetésével és utána nyomban áttértek a pénzügyi budget tárgyalására.

Gromon Dezső honvédelmi államtitkár fölvilágosította után, melyet a tegnapi vitában elhangzott beszédekre adott, — a csendőrség tételénél

Thaly Kálmán a személyzet szaporítását, a zsoldviszonyok javítását sürgeti. Ugron Gábor kárhoztatja a katonáknál divó becsületbírósi eljárást. Törvényes szabályozását sürgeti annak, hogy háboru, vagy ostromállapot esetében a haditörvényeket mikor alkalmazhatják a polgárokkal szemben. Ily értelemben határozati javaslatot nyújt be, melyet

Széll Kálmán miniszterelnök megnyugtató fölhasználása után visszavont.

Tóth János a honvédtiszteknek nagy mértékben üzött nyugdíjaztatása fölött kesereg és ezek megapaszttását kívánja.

A hátralevő tételeket ezután minden fölhasználás nélkül elfogadták, áttért a Ház a pénzügyi tárca költségvetésére.

Káldy Gyula meghalt.

Budapest, márc. 6. (A „Torontál” eredeti távirata) Káldy Gyula, az Operaház volt zeneigazgatója, ma meghalt.

Káldy 1838-ban Budapesten született. A régi pesti zenedében nyerte kiképzését. Majdnem minden hangszeren alapos képzettséget szerzett, ami későbbi karnagyi és kompozitori pályáján nagy előnyére vált. 1858-ban már a kolozsvári színház karnagya lett. A 70-es évek elején Budapestre tette át lakását, a zenekedvelők egyletnek karmesteri állását vállalta el, mely az ő idejében érte el virágzása tetőpontját. Ez időben Koburg Lujza hercegasszonyt is tanította. 1884-ben a megnyitott m. kir. Opera főrendezője lett, Nikisch távozása után az opera igazgatójává nevezték ki. Mint zeneköltő is sok érdemet szerzett; művei számosak és sokoldalúak. Legbuzgóbb tevékenységet fejtett ki a régi magyar nóták, különösen kurucnóták összegyűjtése és terjesztése körül.

A spanyol kormányválság.

Budapest, március 6. (A „Torontál” eredeti távirata) Madridból sürgönyzik: Az új miniszterek listáját Sagosta terjesztette elő a régens királynénak azzal, hogy a parlamentnek feloszlását azonnal rendelje el.

Botrány az angol parlamentben.

Budapest, márc. 6. (A „Torontál” eredeti táv.) Londonból táviratozzák: Az alsóház tegnapi ülésén botrányos jelenetek történtek. Több ir nacionálista képviselő a hitelkérés fölött megtagadta a szavazást, mire kizárták őket az üléstől. Mivel pedig az üléstermet elhagyni vonakodtak, óriási ellenszegülésük dacára a teremszolgák és a rendőrök vonszolták ki.

Az angolok vesztesége.

Budapest, március 6. (A „Torontál” eredeti távirata) Londonból jelentik: Az angol csapatok összes vesztesége, hivatalos kimutatások szerint, a lefolyt február hóban 92 tiszt és 2274 ember. A bur háboru kezdete óta összesen 685 tiszt és 16.174 ember.

Határidő-üzlet.

Budapest, márc. 6 (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett a malmok tartozkodó magartatása következtében, lanyha vételkedv. Készárutüzletben teljesen üzlettelen. Az árak változatlanok. A mai határidőzlet jegyzései déli zárlatban.

Buza őszre	7.49—7.50
„ tavaszra	7.70—7.71
Rozs őszre	7.31—7.32
Tengeri májusra	5.23—5.24
Zab őszre	6.22—6.23

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős: Mayer Rezső

Nyiltter.*

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

MINT NYÁLKA OLDÓ SZER

egy magában mint meleg tejjel vegyítve
KÖHÖGÉSNEI, REKEDTSÉGNEI,

TÜDŐHURUTNÁL stb.

legjobb gyógyiskerrel ajánlatik.
NEHÉZEN EMÉSZTŐ, GYOMOR-
HURUTNÁL KITÜNŐ HATÁSA
VAN!

83—25.7

FŐRAKTÁR:
ARMBRUSTER JÓZSEF ezégnél.

* Az e rovat alatt közöltéktért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Beoskerekre, illetve Nagy-Beoskerekről.

Érvényes 1900. december hó 1-től.

Érkezik:

A nagybeoskereki pályaudvarra:
Zombolyáról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 58 p.; délután 6 óra 10 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Alibunárról: este 7 óra 22 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 7 p.; este 6 óra 48 p.
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

A nagybeoskereki pályaudvarról:
Zombolyára: reggel 8 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 10 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 8 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 8 óra 55 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 4 óra 8 p.; délután 5 óra 16 p.
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

HIRDETÉSEK.

1649. kig. szám 1901.

261—1.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmege antalfalvai járásához tartozó farkasdi községi segédjegyzői állás lemondás folytán megüresedett, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 800 korona évi fizetés és 120 korona lakbér élvezete van egybekötve.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy képesítésüket, eddigi alkalmazásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felerősített kérvényüket folyó évi március hó 20-ik napjáig hozzám nyújtsák be.

Antalfalván, 1901. évi március hó 2-ik napján.

Szávits,
főszolgabíró.

Szerb-Elemér községe.

668. szám. 1901.

244—3.2

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a község közlegelőjén a legeltetési díjszedési jog 1901. évre nyilvános árverésen 1901. évi március hó 16-án d. e. 9 órakor Szerb-Elemér községében eladatni fog.

Feltételek a jegyzőségél betekintethetők.

Szerb-Eleméren, 1901. március hó 1.
Kvatsák, jegyző.
Jankov Szekula, bírő.

A Balaton Halászlát Részv.-Társ. Siófokon

szállít Siófokról különféle módon készült finoman pácolt hering-fajta halakat

4 literes hordóban, vagy bádog dobozban két koronáért.

„Rollmops” göngyölt heringet 3 korona 40 fillérért utánvétellel.

Öt hordó vagy bádogdobozon felüli vételnél 10% engedmény.

Továbbá:

fogast, kristály kocsonyában

1/2 1 2 4 literes dobozban
1.80 2.— 3.— 5.— koronáért

(282—8.5)

Torontálvármegye nagysztmiklósi járás főszolgabírája.

1284. közig. sz. 1901.

246—3.3

Hirdetmény.

A nagysztmiklósi járás utibizottsága 1900. december hó 22-én tartott rendes ülésében hozott határozatával a nagysztmiklós-alkányi járási közút 9—10.5 kilométer szakaszának aszucái törtkövelli kiépítését és hengerelését 14184 kor. 50 fillér erejéig engedélyezte. A fent említett munkálat fogantatásának biztosítása céljából 1901. évi március hó 16-án délelőtt 11 órakor a nagysztmiklós főszolgabíró hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fenti munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat kitűzött nap délelőtti 11 órájáig alólírt főszolgabíróhoz annál inkább nyújtsák be, mivel a későbbben érkeztek figyelembe nem fognak vétetni. A szóban forgó munkálatra vonatkozó részletes feltételek a hivatalos órák alatt a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében a tárgyalás napjáig betekinthezők.

Nagysztmiklóson, 1901. február hó 25-én.

Hadfy Károly,
főszolgabíró

260/I. 1901. szám.

250—3.1

Arlejtési hirdetmény.

A megye hatósága 1297/40028/890. kgy. határozattal Karlova község képviselő testületének egy ártézi kut létesítése tárgyában 100. kgy. számú határozattal jóváhagyta.

Miért is felhivatnak a vállalkozók, miszerint ezen kut létesítésére vonatkozó ajánlataikat f. hó 21-éig annál inkább alólírt előjáróságnál mutassák be, mert később érkező ajánlatot figyelembe részélni nem fognak.

A feltételek Karlova község jegyzői irodájában megtadhatók.

Kelt Karlován, 1901. évi március 5-én.

Karlova község előjárósága.

32367. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a szegedi felvételi épület átalakításához és bővítéséhez szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapestén a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépítményi ügyosztályában (VI. Teréz-Körut 58. szám III. emelet 14. ajtó) és Szegeden az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. március hó 27-ére déli 12 óráig benyújtandók alólírt igazgatóság építési főosztályában (Teréz-Körut 56. szám II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújthatók be: „Ajánlat a szegedi felvételi épület átalakítására és bővítésére munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi március hó 26-án déli 12 óráig 9800 azaz kilencszáznyolcvan korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (VI. Andrassy ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel.

Budapest, 1901. február hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Nagybeoskere rend. tan. város polgármesterétől.

2951/33. adóh. sz. 1901.

262—1.1

Felhívás.

Felhivatnak az összes Nagybeoskereken lakó és illetve állandóan tartózkodó kerékpártulajdonosok, hogy kerékpárjaik megadóztatása céljából ezen városi adóhivatalnál folyó hó végéig bejelentésük és minden egyes kerékpár után az évi 10 korona adót folyó évi április 15-től május hó 1-éig terjedő időben a városi pénztárnál lefizessék annál is inkább, mert ellen esetben jövedéki kihágást követnek el és kerékpárjuknak elkobzását mellett 100 koronáig terjedő pénzbírsággal fognak sújtani.

Megjegyeztetik, hogy a kerékpár utáni adónak megfizetése alól fel vannak mentve:

1. a tényleges szolgálatban álló katonai egyének, kik parancsnokságuk rendelkezése folytán kerékpározni kötelesek;
2. posta- és távirászolók;
3. városi rendőrök és
4. kerékpárosok elárúsítói, de csak a raktáron tartott és használatban nem levő kerékpárjaik után.

Kötelesek azonban az 1. alatt megnevezettek parancsnokságuk útján a városi adóhivatalhoz számított kerékpárjegyért ugyancsak a fenti határidő alatt folyamodni és a kiszolgáltatandó jegyeket kerékpárjuk rudján megerősíteni.

Nagybeoskereken, 1901. évi március hó 1-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Szerb-Elemér községétől.

3837. sz. 1901.

245—3.2

Hirdetmény.

Szerb Elemér község képviselőtestülete határának birtoklasi rendezését, dűllőutainak, valamint a parcellák megjelölését határozta el. A határ 4240 hold, mintegy 4500 parcellában.

Felhivatnak az ezen munkálatra reflektáló mérnök urak, hogy ajánlataikat a község előjáróságánál folyó hó 20-ig adják be.

Szerb-Elemér, 1901. március hó 1.

Kvatsák,
jegyző.

Jankov Szekula,
bíró.

1. sz. kp. ül. 1901.

253—2.1

Hirdetmény.

Az országgyűlési képviselő választására jogosított polgárok 1902. évre érvényesítéssel bíró névjegyzékének kiigazítása végett kiküldött összeíró küldöttség működését folyó évi március hó 7-én délelőtti 8 órakor a városház nagytermében kezdi meg és munkálatát folyó évi április hó 5-ig befejezni tartozik.

A küldöttség üléseit az említett helyen naponként délelőtti 8—12 óráig tartja, mely ülések nyilvánosak.

Ez azzal tétetik közhirre, hogy a küldöttség előtt jogainak érvényesítése végett a választásra jogosított Nagybeoskereken városi polgárok személyesen is megjelenhetnek.

Együttal felhivatnak a közhatóságok és intézetek, miszerint a választásra jogosított személyzetüknek névjegyzékét az évi fizetés, életkor és lakhely pontos kitétele mellett folyó évi március hó 20. napjáig alólírt központi választmányi elnökhöz vagy pedig közvetlenül az összeíró küldöttség elnökéhez, Krsztics János urhoz betérjeszteni sziveskedjenek.

Kelt Nagybeoskereken, 1901. évi március hó 5-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester,
mint a közp. választmány elnöke.

Mattanovich György,

v. I.-só jegyző,
mint a közp. választmány jegyzője.